

MUZEJSKI VJESNIK

GLASILO MUZEJA

SJEVEROZAPADNE HRVATSKE

MUZEJSKI VJESNIK
GLASILO MUZEJA SJEVEROZAPADNE HRVATSKE
(Čakovec, Koprivnica, Križevci, Kutina, Trakošćan, Varaždin,
Varaždinske Toplice)

UREDNIČKI ODBOR

Stjepan Hajduk (odgovorni urednik), Dragutin Feletar (urednik i grafička oprema), Željko Tomičić, Marijan Špoljar i Branko Šimek

MUZEJSKI VJESNIK izlazi povremeno, a najmanje jednom godišnje. Rukopise ne honoriramo i ne vraćamo. Rukopisi se šalju na adresu: Muzej grada Koprivnice, 43300 Koprivnica, Trg dr. Leandera Brozovića 1

NAKLADNIK

Muzej grada Koprivnice
ZA NAKLADNIKA
Franjo Horvatić

TISAK

RO »Podravka — Usluge«, OOUR Koprivnička tiskara, 1979.

BROJ 2, siječanj 1979. godine

KAZALO

Dragutin Feletar: Za organiziraniju obradu »terena«	1
Stjepan Hajduk: Proslava 40. godišnjice Muzeja Varaždinske Toplice	3
Antun Bauer: Muzej u Varaždinskim Toplicama	7
Marijan Špoljar: Galerija i nova umjetnička praksa	10
Damjan Lapajne: O djelovanju Muzeja Moslavine u Kutini	12
Ivanka Štager: Izložba »Tito u Varaždinu«	15
Božidar Gerić: Istraživanje radničkog pokreta i NOB-e u Moslavini	17
Ante E. Brlić: Mjesta muzeja sjeverozapadne Hrvatske 1835. godine	19
Franjo Horvatić: Zavičajna muzejska zbirka u Đelekovcu	21
Tomislav Đurić: Prilozi za povijest Vinice	24
Libuše Kašpar: Etnološke izložbe varaždinskog Muzeja	28
Ljubica Ramušćak: Otkup etnografske građe u Međimurju	31
Josip Vidović: Arheološka istraživanja u Međimurju u 1978. godini	35
Zorko Marković: Uz problem istraživanja neolita i eneolita u sjeverozapadnoj Hrvatskoj	37
Željko Tomičić: Zaštitna arheološka istraživanja u Martinu na Muri	40
Marina Šimek: Zaštitno iskapanje u Svetom Petru Ludbreškom	44
Vladimira Pavić: O nalazu glinenog pećnjaka u Čakovcu	47
Josip Fluksi: O rekonstrukciji i konzerviranju keramike s arheoloških nalazišta	49
Dragutin Feletar: Tri vrijedne knjige	52
Libuše Kašpar: XXIX. savjetovanje o povijesnoj stambenoj arhitekturi	54
Zorko Marković: Proslava 100. godišnjice HAD-a i neka pitanja uz nju	56
Zoran Homen: Zaštitno iskapanje u Beketincu	57
Zoran Homen: Jedan od oblika informiranja o akcijama muzeja	59

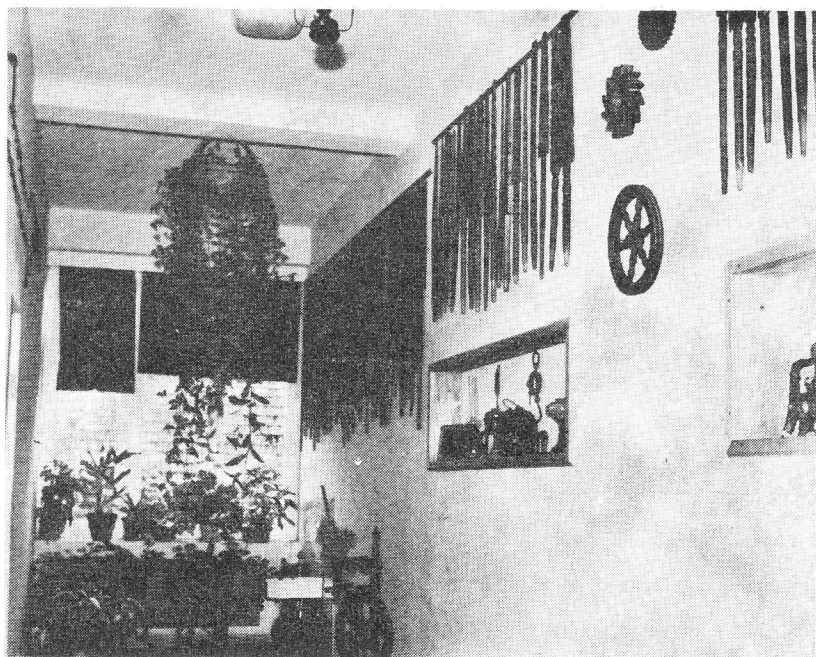
Za organiziraniju obradu »terena«

Muzealni rad zahtijeva jedan kompleksniji pristup: nije dovoljno biti samo stručnjak za određeno specijalizirano područje (što je, inače, neophodno), već imati i osjećaj za društveni rad i djelovanje. Mreža muzejskih ustanova u sjeverozapadnoj Hrvatskoj uvelike se zgusnula (tà, prije rata postojao je samo muzej u Varaždinu!), ali usprkos tomu ne možemo sebi dozvoliti nikakvo »akademsko zatvaranje« u muzejske zidine i iz takvog bunkera promatrati probleme spasavanja bogate na rodne baštine našega kraja. Jednako kao što se neprestalno zalažemo da muzeji budu živi organizmi u pogledu prezentacije i približavanja skupljene građe publici, tako moramo svim raspoloživim snagama nastojati da muzeji postanu organiziraniji nukleusi u prikupljanju povijesne građe na »terenu«.

Sadašnje stanje na tom planu očito ne zadovoljava. Najčešći izlasci muzealaca na teren odnose se na arheološka iskopavanja, dok se (uz časne iznimke) prikupljanje povijesne baštine iz novijih stoljeća svodi na slučajnu ponudu građana, koji donose predmete i sličan materijal u sam muzej. Bez obzira što je broj muzealaca još uvijek dosta ograničen, ovaj kadrovski nedostatak nikako ne može biti opravdanje za ovakav odnos prema skupljanju povijesne građe, nego nam, to je nepobitno, nedostaje tradicionalne zanesenosti i entuzijazma i, što je još važnije, valjane (društvene) organizacije. Ovom prigodom osvrnuo bih se na dva oblika (društvenog) djelovanja na »terenu«: odnos prema skupljačima starina (individualnim i društvenim), te aktiviranje muzealnih društava. O oba ova oblika među našim muzealcima postoje dosta oprečna mišljenja i stajališta.

Odnos prema skupljačima starina. Trebalo je nedavno vidjeti ponos na licima mještana, kada se 5. studenoga 1978. godine otvorila na prigodnoj svečanosti zavičajna muzejska zbirka u podravskom selu Đelekovcu. Velika akcija za otvaranje zavičajne zbirke vodi se već više godina i u Virju, već duže djeluju zbirke u Kalinovcu, Đurđevcu i Prugovcu, skupljanjem narodne baštine bave se i neke druge podravske škole i društva, a ima i desetak predanih individualnih skupljača starina (spomenimo samo prebogat zbirke Josipa Turkovića iz Virja, Željka Kovačića iz Podravske Sesveta, pok. Juraja Gašparića, te dra Vladimira Malančeca u Koprivnici itd.). Dakle, činjenica je da među našim narodom postoji izuzetan interes za spašavanje narodnog blaga, za očuvanje materijalnih svjedoka našeg življenja na ovom komadiću Panonije.

Čini se, međutim, da ovaj val skupljanja prolazi mimo organiziranog sudjelovanja muzeja (što se ne odnosi samo na Podravinu, već i na područja djelovanja svih ostalih muzeja sjeverozapadne Hrvatske). Muzeji u pravilu prema tim skupljačima zauzimaju odbojan stav. **Tvrdim da bi se trebalo ponašati upravo suprotno: jer jedino za zajedničkim djelovanjem možemo postati efikasnija brana preprodavačima i izvoznicima naših starina.** To drugim riječima znači da bi muzeji trebali neprestano kontaktirati s takvim (pozitivnim) skupljačima starina i amaterima-entuzijastima, uključivati ih u svoje redovno djelovanje, u svoje

Školska etnografska zbirka u Prugovcu — primjer valjanog spašavanja narodne baštine

društvene samoupravne organe i slično. Događa se, međutim, čak i to da upravo muzeji zakooče akciju prikupljanja starina u nekim mjestima, pa onda starine ne spašavaju niti mjesni skupljači (škola, mjesne zajednice, društva, pojedinci), a niti muzealci, pa tako baština propada ili u nepovrat odlazi izvan našeg područja (a nažalost i u inozemstvo). Želim ovdje čvrsto ustvrditi da akcije za osnivanje zavičajnih zbirki valja podržati čak i u onim mjestima, gdje za to nema prostornih i kadrovskih mogućnosti. Jer, na taj način pokrenut će se društvena akcija spašavanja starina, prikupit će se značajan broj predmeta i dokumenata, pa ako nakon toga i neće biti mogućnosti prezentacije tog materijala u samom mjestu prikupljanja, ove starine završit će na kraju u najbližem muzeju (a neće propasti). Međutim, za takvu otvorenu akciju na terenu treba raskrstiti s nekakvim muzealnim akademizmom, sa nepokretnom muzealnom zatvorenosću kakva nažalost dobrim dijelom vlada i u muzejima na našem području.

Aktiviranje muzealnih društava. Poznato je s koliko ljubavi i poleta su u ne tako davnoj prošlosti u nas djelovala muzealna društva, koja su predstavljala nukleuse iz kojih su izrasli današnji muzeji. Mogu se danas tim društvima dati i drugačiji nazivi (pruštvo prijatelja starina ili dru-

štvo potpomagača muzeja i slično), ali bi njihovo aktiviranje donijelo velike koristi. Muzeji su gotovo u potpunosti zapostavili društveno djelovanje na terenu, a time znatno suzili i svoju samoupravnu funkciju.

Čak i savjeti muzeja sastaju se vrlo rijetko i uglavnom ne raspravljaju o suštinskim problemima ovih ustanova, a o uključivanju šireg kruga zainteresiranih građana da se i ne govori. Ovu vrlo važnu samoupravno-društvenu funkciju muzeja mogla bi barem djelomično odigrati muzealna društva. Naime, muzeji bi u svakom većem naselju na području na kojem djeluju trebali imati jednog ili više članova muzealnog društva, koji bi djelovali i kao skupljači i spasavatelji povijesnog blaga, ali isto tako i kao društveni muzealni radnici. Od takvog rada muzeji bi imali višestruke koristi, jer bi konačno postali i društveno prisutni na svojem području.

Uvjeren sam da za pokretanje takvog rada nema nikakve zapreke osim nepokretljivosti sadašnjeg muzejskog kadra. S muzejskim aktivistima trebalo bi češće organizirati sastanke, davati upute, birati ih u društvene organe muzeja i slično. Čini se da je to jedini put da se stane na put odljevanju starina s našeg terena, da muzeji pojačaju svoju društveno-samoupravnu funkciju i da s potrebnom fleksibilnošću prate ne samo ono što je bilo nego što se i danas zbiva na terenu na kojem djeluju. Ili ćemo se možda zadovoljiti da današnji način života otkriju arheolozi za milenij ili dva?!

STJEPAN HAJDUK, Muzej Varaždinskih Toplica

Proslava 40. godišnjice Muzeja Varaždinske Toplice

God. 1977. navršilo se 40 godina od osnivanja Muzeja Varaždinskih Toplica, ali proslava planirana uoči Dana Republike nije mogla biti održana zbog više razloga, pa je pomaknuta na proljeće 1978.

Tako je proslava održana dana 24. travnja 1978. Započela je u 9 sati u dvorani za sastanke hotela »Terme« (u sastavu Bolnice za reumatske bolesti i rehabilitaciju Var. Toplice) svečanom sjednicom Skupštine SIZ-a za kulturu općine Novi Marof te Savjeta i kolektiva Muzeja. Sjednicom je rukovodila prof. Božena Filipan, predsjednik Skupštine SIZ-a i dugogodišnji zaslužni član i predsjednik Savjeta Muzeja. Prisutno je bilo više od 50 uzvanika: prof. dr. Antun Bauer od strane Postdiplomskog studija muzeologije Sveučilišta u Zagrebu, mr. Mira Heim iz MDC Zagreb, predstavnici Arheološkog muzeja Zagreb, brojni kolege iz Gradskog muzeja Varaždin i Muzeja Međimurja Čakovec, prof. Vilim Leskošek iz Dvora Trakošćan, predstavnici osnovnih škola novomarofske općine, Mjesne zajednice Var. Toplice i topličke Bolnice te drugi.